

ВЛАДИМИР КОЛЕВ
ФАМИЛНА АКАПЕЛА

chitanka.info

Този ден трябваше да стана още по тъмно и да поправа мачтата на някаква антена. Потръпвах от хладното на леко мъгливата сутрин, бях сънен, мърморех, но ми беше хубаво. Докато настройвах антената в предутринния здрач, станах свидетел на лумването на изгрева. Ярък, неопишуем, красив до невъзможност...

Попълних с нечетливия си почерк служебния дневник и малко преди да е изтекла смяната ми, избягах от работа. Спах през цялото време, докато автобусът възмутено ръмжейки, се катереше по планинския път.

... Когато стигнах до старта на билото, беше вече обяд. Докато разстилах парапланера върху изпръхналата вече трева, се радвах на слънце и прохлада едновременно. Планината и в най-горещите дни е гостоприемна по особен начин: сдържано, строго, но приятелски. Ала нямах време за отдаване на така приятното състояние на отпускане и съзерцание на красотата, която ме заобикаляше. Трябваше да излетя веднага. Погледнах часовника на таблото: след час и половина трябваше да се приземя на поляната до гробищата, в полите на планината. Не търсете фатална символика. Всяко село, всеки квартал си имат гробища. А причината за бързането бе прозаична. Имах „визита“ при зъболекар. Нищо на тоя свят не е свършено, промърморила една мъдра лисица. Полет, а после — машинка, която ти бръмчи в устата. Измисли нещо по-недоброкачествено, като съчетание...

... А условията бяха мечта — „да излетиш с врата от хладилник над главата си“, пак ще можеш да рееш колкото искаш.

... Излетях. Успях да се „закача“ за първия термичен поток и той ме понесе нагоре. Пиукалката приятно започна да подпява: „Набираш височина, набираш, набираш...“. След като „добавих“ стотина метра, полезната машинка пропя: „Летиш хоризонтално... хоризонтално, леко повдигане, хоризонтално...“.

... Това е игра за големи деца. Хазарт. Тръска те, блъска те, понякога се изпразва част от купола и чуваш неприятно пришляпване на плата. Изчакваш секунди, докато куполът се възстанови и пак тръгваш да гониш невидимите термични потоци. Казват, че щъркелите имали зрение за тях. Затова, опитните парапланеристи биват титулувани „щъркели“. Не е подигравка, почетно е...

За тръпката на полета ще огранича думите. Някои неща се проумяват само ако ги изживяваш. Бих могъл да разказвам много за неповторимия шемет, когато се носиш над остри зъбери и дълбоки долове. Над покриви на планински хижи и поляни, приели в корените на тревите си безкрайни съкровища от невидим за човешките очи живот. Случва се да летиш и на десетина метра над дърветата. Изнервен и напрегнат, впрегнал цялата си сетивност в търсене на невидимия термичен поток. Е, невинаги разполагаш с време да се отдаваш на лирични съзерцания. Имам съмнения, че на моменти очите ми се ококорват. Ама как да ги видя дали наистина го правят?

... Времето, което си бях определил изтече неусетно. Направих заход над гробищата и се насочих към поляната. Прелетях над басейна на ограден жилищен комплекс и се подготвих за приземяване. В последния момент, непредвидим порив ме повдигна и се наложи да се насоча към неокосената част от поляната. Аз съм „виден мърморко“ и често поучавам лъвчетата от младия прайд да внимават най-много точно с приземяването. Защото...

... Виден поучител мърморко съм. Правя всичко по правилата. Но в този ден не успях да преборя малшанса. Понеже нямах видимост в тревата, внезапно се блъснах в жилав корен. Край слънчевия диск съвсем ясно видях звезди. Усетих непривично замайване и разбрах, че губя съзнание. Започнах да си удрям шамари, мърморейки под нос мантрата: „Не колабирай. Не колабирай!“. От самовнушенията ползата бе никаква, но след като свалих бонето и се разгърдих, ми просветна. Прилегнах внимателно, защото имах лошо съмнение. След малко дотърчаха две млади лъвчета, за да ми помогнат.

Постановката се оказва вярна. Но планът се промени. Пак попаднах в ръцете на медиците, но не на денталните. Човек не трябва да бърза с някои изводи. На старта мърморех, че няма по-недоброкачествено съчетание от летене и зъболекар. Оказа се, че има: летене и хирург. Спинален. Гръбнакът ми бе строшен. Впоследствие разбрах още една подробност. Лошо строшен.

Следващите много дни бяха... мътилка. Стараех се да не гледам света през черни очила. Опитвах понякога даже да се усмихвам. Лекарка стажант, скришом се вглеждаше в мен, когато аз не гледах към нея. Погледът ѝ бе въпросителен: „Тоя пък на какво се радва?“. Не знам доколко съм се справял с ролята на потрошен оптимист? Да

бъдеш допреди дни здрав и жилав мъж, а после да се сринеш до групата на инвалидите... Има над какво да мислиш. И се налага да започнеш да прекрояваш живота си в явно нежелана посока.

Опитвах да се крепя над водата и когато бях сам. Почти се получаваше. Но една нощ не издържах и проплаках в просъница. Гласът ми звучеше... особено. Някъде бях чувал този звук. След животинския вопъл, изригнал от дъното на вътрешностите ми, с усилие се накарах да задрема няколко минути. С разбуждането, вече знаех кога и къде съм чул това стенание. Имам големи и здрави бели дробове, които все пак не могат да бъдат сравнявани с магарешките. Но звукът, който издават двуного и четириногло, може да бъде сходен.

... В моето село живееше ковач, бай Ванко. Естествено проклет човек. Ковачницата бе място, пълно с мистерии. Искри, жарава, мирис на въглища, омазани мъже с чукове в ръце... Край черните здравеняци често се навъртаха любопитни дечурлига. Веднъж, бай Ванко ми обърна специално внимание и си направи шега с мен. По неговия си начин. Накара ме да вдигна от земята парче желязо. Когато го докоснах, изревах. Кличето току-що бе сменило червения си цвят със сив. Няколкостотин градуса. Бай Ванко много се смя. Глупави твари са това, дребосъците, ей... От тогава откровено го мразех. И го наблюдавах с онова хлапешко внимание, което не пропуска подробностите.

Бай Ванко имаше магаре. И се държеше с четириногото така, както с децата. На самара си носеше гьостерица. Чепато, жилаво дърво. С него удряше често животното, докато го яздеше. Уж профилактично, както Хаджи Генчо биел учениците си.

Една ранна неделна утрин бързах към леля, за да предам ужасно важно съобщение. Минавайки край двора на бай Ванко, забавих крачка и се стаих зад храстите до оградата. Възрастният мъж излезе по дълги долни гащи, с кожухче. Пъхна се под сайванта на плевнята. След малко излезе с познатото дърво и започна да налага магарето. Ей така, за душевен гъдел. Животното се дърпаше мълчаливо около юлара, но нямаше как да се изскубне. Той бие, магарето се дърпа, пръхти, но не реве. След като си почеса ръцете, бай Ванко делово се изпика, протегна се доволен и се прибра вкъщи. Чак тогава магарето издаде звук. Като тоя, който изплаках аз, когато опитвах да умилостивя болката...

Грозната случка имаше оптимистично продължение. Доказващо, че даже в магарешкия живот може да има някаква справедливост. Но финалът беше като в древногръцка трагедия.

... Лятната буря всеки момент щеше да отвори небесните шлюзове. Бай Ванко нервно ръчкаше корема на животното под себе си, за да преминат по-бързо през брода на реката. Когато стигнаха до средата, магарето заби спирачки. И въпреки жестокия бой, потегли едва след като проливния дъжд изчезна все едно не го е имало. Слънцето, свидетел на случката, се засмя с безбройните си зъби. Стояхме под стряхата на съседна къща, няколко устати хлапета. Познайте какви бяха коментарите ни?

При следващата лятна буря, се запали плевнята на бай Ванко. Магарето изгоря в обора. Тълпата стоеше на улицата, кокореше се в апокалиптичния огън и тихо коментираше. Наскоро бях гледал японски филм за гигантското им страшилище Годзила. Една от сцените показваше огромни, пукащи, налитащи на небето пламъци. Плевнята гореше и пукаше като в японския филм.

... А фамилията на бай Ванко акапелно оплакваше магарето. Солист бе бай Ванко. В обстоятелствен речитатив, той описваше достойнствата на четириногото. Наричаше го ангел.

Бях хлапе атеист. Не бях ориентиран достатъчно добре в теориите за доброто и злото на тоя и на оня свят. Но, неволно ми мина през ума, че ангелите нямат копита и опашки. И, доколкото знам, не ги подковават. И не ги яздят. Не ги налагат с изръбени тояги.

От друга страна, мислех си аз, е допустимо, че Бог син може би се грижи за магаретата, като за ангели. Като невръстен младенец са го евакуирали набързо на магаре, за да не го заколят старателните иродови стражници. Първи актив за целия магарешки род. А после, в апогея на славата си, Иисус е влязъл в Свещения град, пак яхнал магаре... И така, за втори път пъти е обезсмъртил магарешкия род.

Въпреки опоектизираните твърдения на проклетия старец и родовите заслугите пред бога, току-що опеченото магаре едва ли бе ангел? А само страдалец, завършил земния си път по наистина трагичен начин. Но... Ако църквата реши да канонизира за светци и животни, магарето на бай Ванко имаше всички дадености да се класира на добра позиция. Непосредствено след най-известните магарета — Витлеемското и Йерусалимското.

Беше ми малко страшно и много интересно.

... Докато лежах схванат от болката в самотната болнична стая, си спомних за апокалиптичната сцена със запалената селска плевня. Спомних си за нискокачествения човек, бай Ванко. И за магарето с характер. Може би, добрият дядо Бог бе икономисал бъдещите му мъки, след като не бе успял да излезе наглава с опърничавия старец.

Диалогът с медиците беше оскъден. Един влиза, друг излиза, един прави една процедура, друг — друга. Мълчаливо. Фраза, подхвърлена набързо вледени стомаха ми: перспективата бе да остана до живот в количка.

Очаквах ме черни дни. От само себе си започна да се натрапва естествена за случая мисъл... Отричана мисъл. Но нелишена от съблазън. Не ме плашеха нито думата „смърт“, нито производната ѝ — „самоубийство“. Бях претръпнал. Прегорях. Тогава разбрах: във всеки човек, латентно пребивава нечиста сила, която е в състояние да пребори инстинкта за самосъхранение. Името на нечистата сила е инстинкт за саморазрушение. Условието за покълване в душата ми на този инстинкт — плевел бяха идеални.

Това, което ме раздвояваше бе не страхът от болката при напускането на живота. Другата болка бе несъпоставимо по-силна от нея. Раздвояваше ме факта, че така ще причиня душевен гърч на хора, които обичам. Хора, които даваха смисъл на живота ми досега. Досега... Но, отсега нататък?... Имаше и нещо като обида. Притежавах страхотно, здраво сърце. Здраво не за годините ми. Образцово сърце. Ако тръгнах да се разделям с живота по свое желание, осъждах на смърт и сърце, за което мнозина мечтаят.

Стигнеш ли до кръстопътя между живота и смъртта, наистина има над какво да си блъскаш главата. А се познавах достатъчно добре. Не се виждах в количка, колкото и да напругах въображението си.

Лекарите упорито отказваха да кажат две ясни думи за това, какво точно ме очаква. Само веднъж, когато останахме насаме с един ординатор, той ме обнадежди: „Е, имаш 5–6 процента шанс да се измъкнеш от количката... Чисто теоретически“. Изрече думи, но се пазеше да се ангажира с прогноза за ясна перспектива. По-късно го разбрах: Не е имало как да влезе в душата ми. И да измери неизмеримото — куража да се преборя и жаждата да остана човек между хората.

... Имаше над какво да се замисля. Бях в позиция, по-лоша от тази на магарето, преди да потъне в пламъците. Мачкано от живота. И неவிждащо пред себе си надежда за бял ден.

Медицината е сериозна наука. Има опит в насаждане на респект чрез поучения точно за болка. Повечето хора предпочитат да приемат този респект. И да се подчинят на прогнозираната неизбежност.

Знам, че съм с дървена глава. За лошо. И за добро.

... Година по-късно. Поредна нощ в чернилката. Тресяха ме горещи и ледени вълни. Но, точно в тези нощни часове, започна малко, хубаво чудо. Усетих, повярвах, видях го с вътрешното си зрение... Ако облагородя ината на магарето с порива си на човек — ще се справя!

Още не бях напипал пътя — как точно да го направя? Но вече покълваше увереността — ще стане!

... Излязох от количката. Проходих! Стъпих си на краката.

Пак имах възможност да участвам в истински магии.

Например — в магията на раждането на слънцето! Ярко, неопишимо, красиво до невъзможност...

Другата магия — полетът, остана да живее във въображението ми.

Най-важната, третата, добиваше право на пълноценен живот. Отново имах възможността да обичам и да бъда обичан.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.